

มกราพันธุ์ จุฑะรสก. 2545. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนา
 เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์
 (สาธารณสุขชุมชน) ในวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ISBN 974-668-806-5]
 คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ.ดร. นีออน พิณประดิษฐ์, รศ.ดร. ยาใจ พงษ์บริบูรณ์
 ศ.ดร. จรรยา สุวรรณทัต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุขชุมชน) ในวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น และ (2) ศึกษาประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการเรียนการสอน โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะปฏิบัติ ตลอดจนเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมทั้งในการพัฒนาเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มก่อนและหลังการเรียนการสอน ดำเนินการวิจัยในรูปของการวิจัยและพัฒนาแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยศึกษาบริบทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ศึกษาโมเดลและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมจากการสนทนากลุ่มของผู้สอนวิชาทางการพยาบาลและวิชาจริยธรรมวิชาชีพ จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีและจากวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 4 แห่ง คือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีขอนแก่น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี ซึ่งเป็นวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี 2 แห่งในจำนวนทั้งหมด 35 แห่งทั่วประเทศ และวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร 2 แห่งในจำนวนทั้งหมด 7 แห่งทั่วประเทศ นอกจากนี้ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรและผู้ปฏิบัติการสอนวิชาปฏิบัติการรักษเบื้องต้นทั่วประเทศเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมให้เกิดประสิทธิภาพกับการเรียนการสอนในแต่ละวิทยาลัย

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด และข้อมูลพื้นฐานทั้งหมดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน รูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมที่สังเคราะห์ขึ้น ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) เสนอภาพรวมของเนื้อหาโดยนำเสนอสื่อช่วยจัดมโนทัศน์ล่วงหน้า “Advance Organizer” 2) เสนอกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ

การสอน 3) กระจำมโนมติและเหตุผลเชิงจริยธรรม 4) การเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดระบบ การรับรู้ 5) สาธิตเป็นแบบอย่าง 6) ทดลองฝึกปฏิบัติ และ 7) ประเมินความสำเร็จ ผู้วิจัยนำ รูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ไปพัฒนาโดยใช้หลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการกับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธณสัชศาสตร์(สาธณสัชชุมชน) ชั้นปีที่ 1 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2543 วิทยาลัยการสาธณสัชสิรินธร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 60 คน ซึ่งกำลังเรียนวิชาปฏิบัติการรักษาเบื้องต้น ดำเนินการทดลองจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นใน 2 หัวเรื่อง คือ การฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อและการใส่สายยางทางจมูก เป็นเวลา 12 ชั่วโมง ดังนั้นในขั้นนี้จึงได้รูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาขึ้น

ระยะที่ 3 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้ประเภทการวิจัยก่อนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (Pre-Experimental Research: One Group Pretest-Posttest Design) ทำการทดลองกับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธณสัชศาสตร์ (สาธณสัชชุมชน) ชั้นปีที่ 1 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2544 วิทยาลัยการสาธณสัชสิรินธร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 61 คน ซึ่งกำลังเรียนวิชาปฏิบัติการรักษาเบื้องต้น ดำเนินการทดลองจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทั้ง 12 หัวเรื่อง เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์

ผลการหาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม พบว่าเป็นดังนี้

1. การสอนภาคทฤษฎี พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการเรียนการสอนของนักศึกษามีค่าเฉลี่ย 68.01 และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ในการสอบผ่านร้อยละ 60 พบว่า มีผู้สอบผ่านเกณฑ์ร้อยละ 90.16
2. การสอนภาคปฏิบัติ พบว่า นักศึกษาทุกคนสามารถประเมินผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องทั้ง 12 หัวเรื่อง ในทุกขั้นตอนของแต่ละหัวเรื่อง
3. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มนักศึกษาทั้งหมด ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มีคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนการใช้รูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมเท่ากับหรือต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จำนวน 28 คน ปรากฏว่าหลังจากทดลองนักศึกษาในกลุ่มนี้มีคะแนนเฉลี่ยเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อศึกษาโดยการสังเกตและบันทึกของนักศึกษาพบว่า นักศึกษารายบุคคลมีพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้น